

Seznam příloh k bakalářské práci

Seznam příloh

- Příloha č. 1 - Jednotlivé fáze testu Strange situation
- Příloha č. 2 - Shrnutí rozhovoru se sociální pracovnící
- Příloha č. 3 - Shrnutí prvního rozhovoru s pěstouny
- Příloha č. 4 - Shrnutí prvního rozhovoru s dítětem
- Příloha č. 5 - Úvodní strana Otíkovy knihy života
- Příloha č. 6 - Kniha života - Kdo jsem?
- Příloha č. 7 - Kniha života - informace o narození
- Příloha č. 8 - Kniha života - rodný list
- Příloha č. 9 - Kniha života - Pohádka o Kujáčkovi
- Příloha č. 10 - Kniha života - osa života
- Příloha č. 11 - Kniha života - strom života
- Příloha č. 12 - Shrnutí rozhovor s pěstouny během posledního setkání
- Příloha č. 13 - Shrnutí rozhovoru s dítětem během posledního setkání
- Příloha č. 14 - Náhled dotazníku
- Příloha č. 15 - První část dotazníku - uzavřené otázky - odpovědi pěstounky
- Příloha č. 16 - První část dotazníku - uzavřené otázky - odpovědi pěstouna
- Příloha č. 17 - První část dotazníku - uzavřené otázky - shrnutí odpovědí v tabulce
- Příloha č. 18 - Druhá část dotazníku - otevřené otázky - odpovědi pěstounky
- Příloha č. 19 - Druhá část rozhovoru - otevřené otázky - odpovědi pěstouna

Příloha č. 1 - Jednotlivé fáze testu Strange situation

Číslo fáze	Doba trvání	Popis fáze
1	30 s.	Pozorovatel uvádí matku do místnosti a odchází.
2	3 min.	Dítě zkoumá místnost, matka je pasivní, ale může reagovat.
3	3 min.	Vchází cizinec, 1 min. je potichu, 1 min. konverzuje s matkou, 1 min. se přibližuje k dítěti a zkouší si s ním hrát, matka na konci fáze rychle odchází.
4	3 min.	Cizinec odpovídá dítěti, hraje si s ním, konejší atd., pokud je to vhodné. Je-li zapotřebí, fáze je ihned ukončena.
5	3 min.	Matka přichází, utiňuje dítě, cizinec opustí místnost.
6	3 min.	Matka odchází, dítě je osamotě.
7	3 min.	Cizinec vchází, vítá se s dítětem, konejší, hraje si s ním.
8	3 min.	Matka vchází, uklidní dítě. Cizinec odchází.

KULÍŠEK, P. Problémy teorie raného citového přilnutí. Československá psychologie. s. 411¹

¹KULÍŠEK, Petr. Problémy teorie raného citového přilnutí (attachment). *Československá psychologie*. Časopis pro psychologickou teorii a praxi. Psychologický ústav Akademie věd České republiky, 2000, XLIV (5), 404-423. ISSN 0009-062X.

Příloha č. 2 - Shrnutí rozhovoru se sociální pracovnící

Pěstouni Eda a Lada K. mají v péči devítiletého chlapce Otíka. Vychovávají ho od čtyř a půl let. Posledních půl roku se chlapec začal více vypyávat na jeho vlastní rodinu, na matku a otce. Pěstouni shledali dané téma obtížným, nevěděli, jak s chlapcem komunikovat. Sami měli málo informací o chlapcově vlastní rodině. Jediní příbuzní, se kterými se Otík pravidelně stýká jsou jeho dva polorodí starší bratři, kteří vyrůstají v dětském domově. Nejstarší bratr bývá v nepravidelném kontaktu s babičkou. Ta ale o Otíka nejvíce zájem a odmítá se s ním stýkat. Obtížná komunikace pěstounů s Otíkem na dané téma se projevila na Otíkově chování. Otík byl z nedostatku uspokojujících odpovědí frustrovaný, což se projevovalo častým agresivním a impulzivním chováním. Vlastní matku nenáviděl, měl na ní vztek a potažmo pak měl vztek na pěstounku. Fotografie matky, konkrétně její obličej, propíchal špendlíky. Pěstouni proto požádali o pomoc Alici, jejich klíčovou sociální pracovníci.

Společně došli k závěru, že by Otíkovi mohla pomoci technika tvorby knihy života. Protože si ale pěstouni nebyly jistí, jakým způsobem postupovat, dohodli se s Alicí na osmi společných sezeních, kde budou procesem postupovat všichni společně. Po posledním sezení, pokud vše bude probíhat ideálně, budou pěstouni pracovat na knize života s dítětem nadále sami.

Alice doprovází rodinu pátým rokem, za tu dobu měla mnoho příležitostí rodinu více poznat. Pěstouni jsou oba vysokoškolsky vzdělaní lidé, mají dvě vlastní dcery. Adaptace Otíka na rodinu proběhla takřka bezproblémově. Otík k nim přišel z Klokánku, kde se mu prý nelíbilo, protože na něj byly prý ostatní děti zlé. Jediný, po kom se mu stýskalo byla jedna z tet z Klokánku. Proto s ní pěstouni navázali kontakt, který udržovali po dobu dvou let, než se teta z Klokánku odstěhovala na opačný konec republiky. Ze začátku se s tetou osobně stýkali, později od tety přicházely pravidelné pohledy k narozeninám. Do předloňského roku chodily od tety z Klokánku pohledy k narozeninám, minulý ani letošní rok nepřišly. Spojení s tetou z Klokánku se ztratilo, pěstounům nezvedá telefon.

Otík situaci nesl těžce, nechápal, proč se teta neozývá. Pěstouni se pokoušeli Otíkovi situaci vysvětlit s tím, že teta má teď hodně práce a hodně starostí. Postupně se chlapec přestal ptát a o tetě nemluví. Pěstounka se později Alici svěřila, že je jí sice líto, že je Otík smutný, ale že je vlastně ráda, že ke kontaktu nedochází. Otík totiž býval před setkáním s tetou z Klokánku velmi rozdváděný a těžko zvladatelný. Po skončení setkání ho šlo jen velmi těžko zklidnit a když ke zklidnění došlo, býval Otík velmi smutný, skoro až depresivní.

Otík má diagnostikované ADHD, je mu podávána medikace na soustředění a zklidnění (Ritalin), dle psychiatra může užívat dvě tablety denně. To ale pěstouni odmítají a podávají Otíkovi pouze jednu tabletu denně - jednu půlku do školy a jednu na úkoly. Otík mívá potíže s učením, ve škole má asistentku pedagoga. Podle Alice je Otík zábavný chlapec, který se rád směje. Když přijede Alice na návštěvu, vynucuje si Otík pozornost. Když se mu Alice věnuje, je téměř bezproblémový. Když se však Alice musí věnovat pěstounům, nebo když odchází ze setkání,

vynucuje si Otík pozornost nevhodnými způsoby chování, Alicí popsané jako tleskání, skákání, hlasový jekot nebo opičí zvuky. Opička je také Otíkovo oblíbené zvířátko a občas se do opičky stylizuje.

Příloha č. 3 - Shrnutí prvního rozhovoru s pěstouny

Otík přišel do rodiny ve čtyřech a půl letech z Klokánku, kde žil od svých čtyř měsíců. V Klokánku měl velmi blízký vztah s jednou z pracovnic. S touto tetou se pokoušeli pěstouni udržovat vztahy, na obou stranách to ale bylo velmi složité. Před setkáním mívali pěstouni problémy uklidit roz dováděného Otíka a teta z Klokánku si po setkání pěstounům stěžovala, že ji Otík velmi zlobí, docházelo i k agresivním projevům. Z toho důvodu byli vlastně pěstouni rádi, že se kontakt omezil pouze na posílání pohledů k narozeninám. K tomu ale došlo naposledy před dvěma lety. Otík byl smutný a pěstouni se ho snažili rozptýlit, říkali mu, že má teta hodně práce, ale že na něj pořád myslí. Postupně se Otík přestal ptát a pěstouni nadále téma neprobírali, aby Otíka nerozrušili. Pěstounka se zmínila o tom, že Otík měl tetu z Klokánku velmi rád a nechápal, proč si ho nevzala z Klokánku ona sama. Tvrdil pěstounům často, že ho z Klokánku tetě "ukradli". Býval na tetu chvílemi naštvaný, že si ho nevzala ona.

Otík byl dle pěstounky vždy velmi divoký a aktivní, upovídaný, neustále vyžadoval pozornost a to mu vydrželo dodnes, i když už ne v takové míře. Neumí dělat věci sám, pořád potřebuje někoho k ruce, kdo bude vedle něj. Pěstounka se svěřila, že právě z výše uvedených důvodů bylo pro ni někdy těžké být v Otíkově blízkosti a že je jí to líto. Udává ale také, že pokud se Otíkovi nevěnovala, tak si pozornost vynucoval podivnými projevy, jako je pleskání, dupání, skákání a jekání a zejména z počátku - štípání sebe i ostatních. Projevy se zhoršovaly, pokud byly v blízkosti Otíka vlastní dcery pěstounů.

Pěstoun však namítá, že projevy postupně vymizely. Dnes se objevují jen ve vypjatých situacích, kdy je Otík ve stresu, například ráno při vstávání do školy. Objevují se také, pokud přijde nečekaná návštěva. Dodnes má Otík sklony k impulzivité a k agresivitě, dle pěstouna, jen ve vypjatých, stresových situacích.

Pěstounka však namítá, že Otík vyjadřuje hněv i jiné emoce přehnaně, ne jen ve vypjatých situacích. Bývá rozhozený z každé maličkosti a sebemenší změny. Uvádí příklad, každou neděli chodí jako rodina do kostela a poté jsou zvyklí mít k obědu palačinky, Otíkovo oblíbené jídlo. Pokud náhodou mají v neděli jiné jídlo k obědu, Otík se přímo, dle slov pěstounky, rozběsí, brečí, a i přesto, že mu nakonec třeba palačinky udělá, tak je Otík nesní a pěstounce nadává, že je zlá. Občas má pěstounka pocit, že Otíkovo chování neodpovídá jeho věku. V některých situacích reaguje jako děti podstatně mladší. Pěstoun přitaká, že když k nim Otík přišel z Klokánku, měl tendenci vydávat "miminkovské zvuky", zejména v čase vyprávění pohádky před usnutím. To teď už prý nedělá, ale lze stále pozorovat, že v některých situacích se chová nestandardně jeho věku, právě zejména ve stresových situacích.

Otík má problémy s učením, ve škole má asistentku pedagoga a užívá půl tablety na "zklidnění". Pěstounka je ráda, že prášek "bere", protože ho opravdu zklidní a Otík se lépe soustředí. Svěřila se, že by mu ráda dala o prášek navíc (jak doporučila lékařka) s tím ale pěstoun nesouhlasí. Namítá, že prášek možná Otíka zklidní, ale zároveň mu ubírá chuť k jídlu. Velkou

zkouškou pro pěstouny i pro Otíka bylo on-line vzdělávání. Ve škole mívá Otík často poznámky, že neposlouchá, zlobí a je na ostatní děti agresivní.

Otík miluje jízdu na kole. Když přišel z Klokánku, přivezl si s sebou i malé dětské odrážedlo, které mu z vlastních zdrojů pořídila jeho oblíbená teta. Protože byl ale na odrážedlo moc velký, rozhodli se mu pěstouni pořídit větší kolo. V mezidobí mu poskytli staré dívčí růžové kolo, které si však Otík, navzdory očekávání, tak oblíbil, že nové kolo nechtěl. Teprve loňský rok byl na růžové kolo přespříliš velký, proto ho vyměnil za kolo nové. Staré růžové kolo má ale své čestné místo v přístřešku na kola. Další věc, kterou Otík miluje, je jeho plyšový tučňáček, kterého si přivezl také z Klokánku. Dodnes s plyšáčkem usíná a nikdo jiný se ho nesmí dotknout.

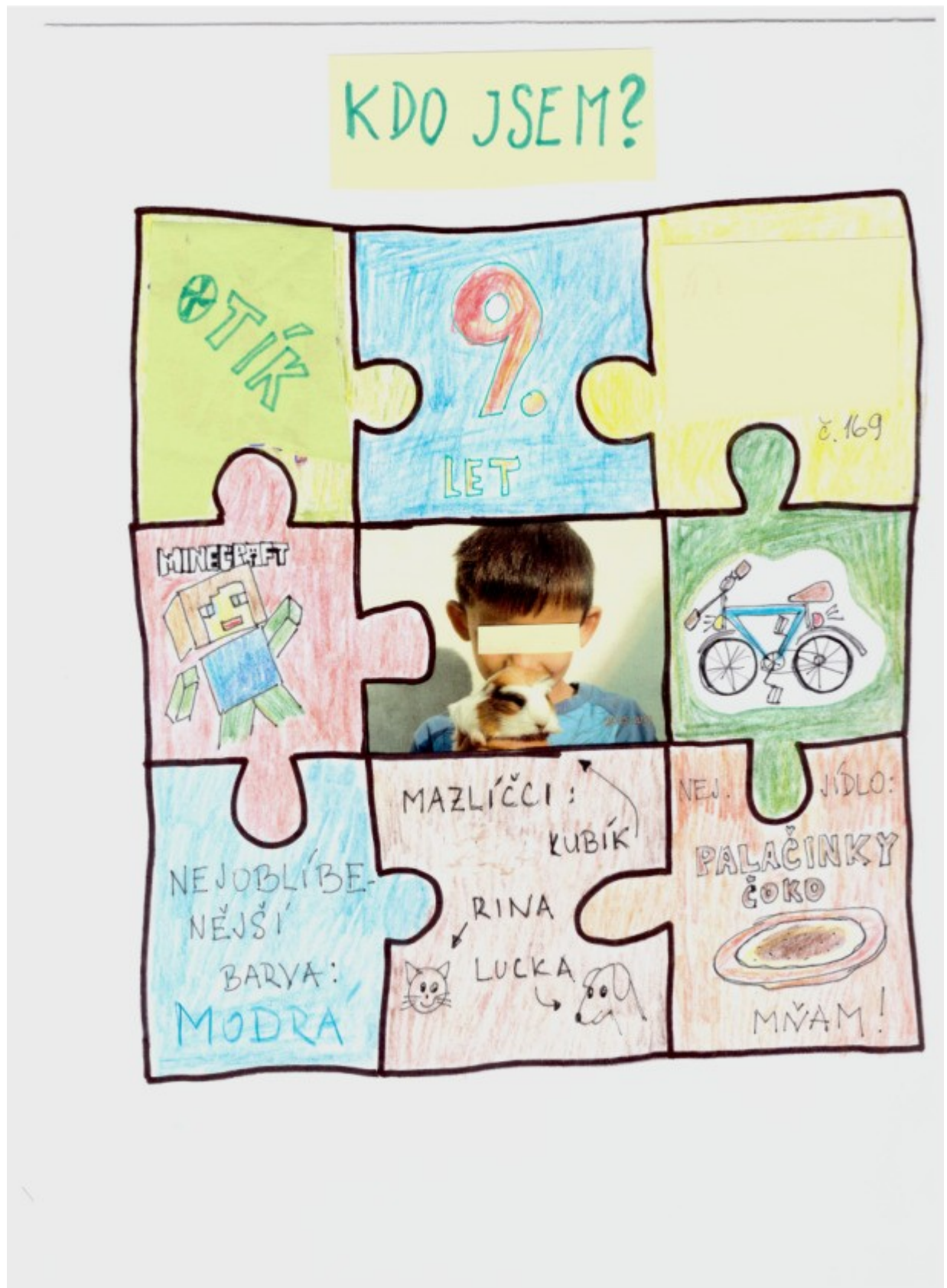
Příloha č. 4 - Shrnutí prvního rozhovoru s dítětem

Otík je viditelně rozrušený. Vysvětluji mu svou roli a důvod, proč je pro mně setkání důležité. Několikrát mě přeruší. Chce mi ukázat pokojíček. Po pěti minutách se zklidňuje a je schopen odpovídat na otázky. Otík o sobě říká, že vypadá jako opice. Hlasitě demonstruje, jaké umí vydávat opičí zvuky. Říká, že nemá rád svou vlastní mámu. Fotografie mu visí na nástěnce v pokojíčku, i když obrázek před časem poničil. Prohlížím si fotku Otíkovi maminky a říkám, že je krásná a že je jí podobný. To ale Otík neguje a říká, že je podobný opici, ne mamince. Říká, že jeho máma je "hnusná". Ukazuje mi svého plyšáka tučňáka. Do rozhovoru vstupuje Alice, snažíc se Otíka přimět vrátit se k otázkám rozhovoru. Avšak Otík dále o rozhovor nejeví zájem, sám od sebe navrhl, že by už "konečně chtěl tvořit tu knihu". Možná to celé chtěl, aby se mu někdo věnoval.

Příloha č. 5 - Úvodní strana Otíkovy knihy života

Příloha č. 6 - Kniha života - Kdo jsem?

Příloha č. 7 - Kniha života - informace o narození

NARODIL JSEM SE :

9. října r. 2010

v porodnici v ŽATCI
dopoledne v 10h. 58 minut

BYLA ZROVNA **SOBOTA** a BYL **PODZIM**.

VAŽIL JSEM : 3.410 g.

MĚŘIL JSEM : 50 cm.

ZNAMENÍ : **VÁHY**

Příloha č. 8 - Kniha života - rodný list

ČESKÁ REPUBLIKA

RODNÝ LIST

v knize narození matričního úřadu Žatec

okres Louny

ve svazku roč. s list par. č.

Místo narození	<u>Žatec</u>
Den, měsíc a rok narození	<u>09.10.2010</u>
Rodné číslo
Pohlaví	<u>M</u>
Jméno, popř. jméno dítěte
Příjmení dítěte
Otec dítěte: jméno(a) a příjmení, popř. rodné příjmení datum a místo narození, okres/stát rodné číslo <u>Chomutov</u> <u>lov</u>
Matka dítěte: jméno(a) a příjmení, popř. rodné příjmení datum a místo narození, okres/stát rodné číslo <u>ny</u>
Poznámka pro úřední potřebu odboru sociálních věcí MěÚ Žatec	

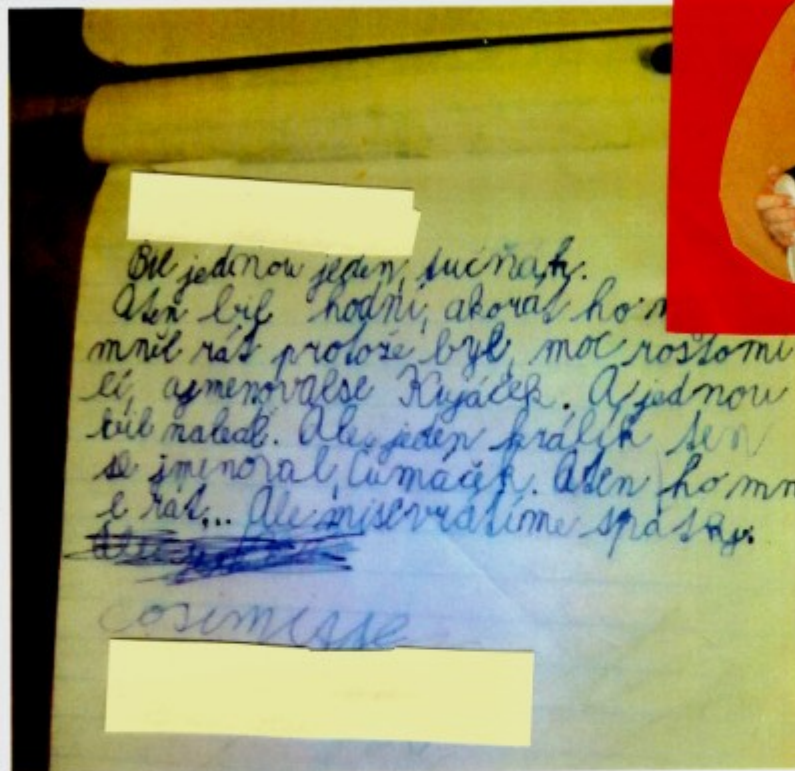
V Žatec

dne 07.02.2011

 Bc. Andrea Kleczatková
jméno, příjmení a podpis matrikáře

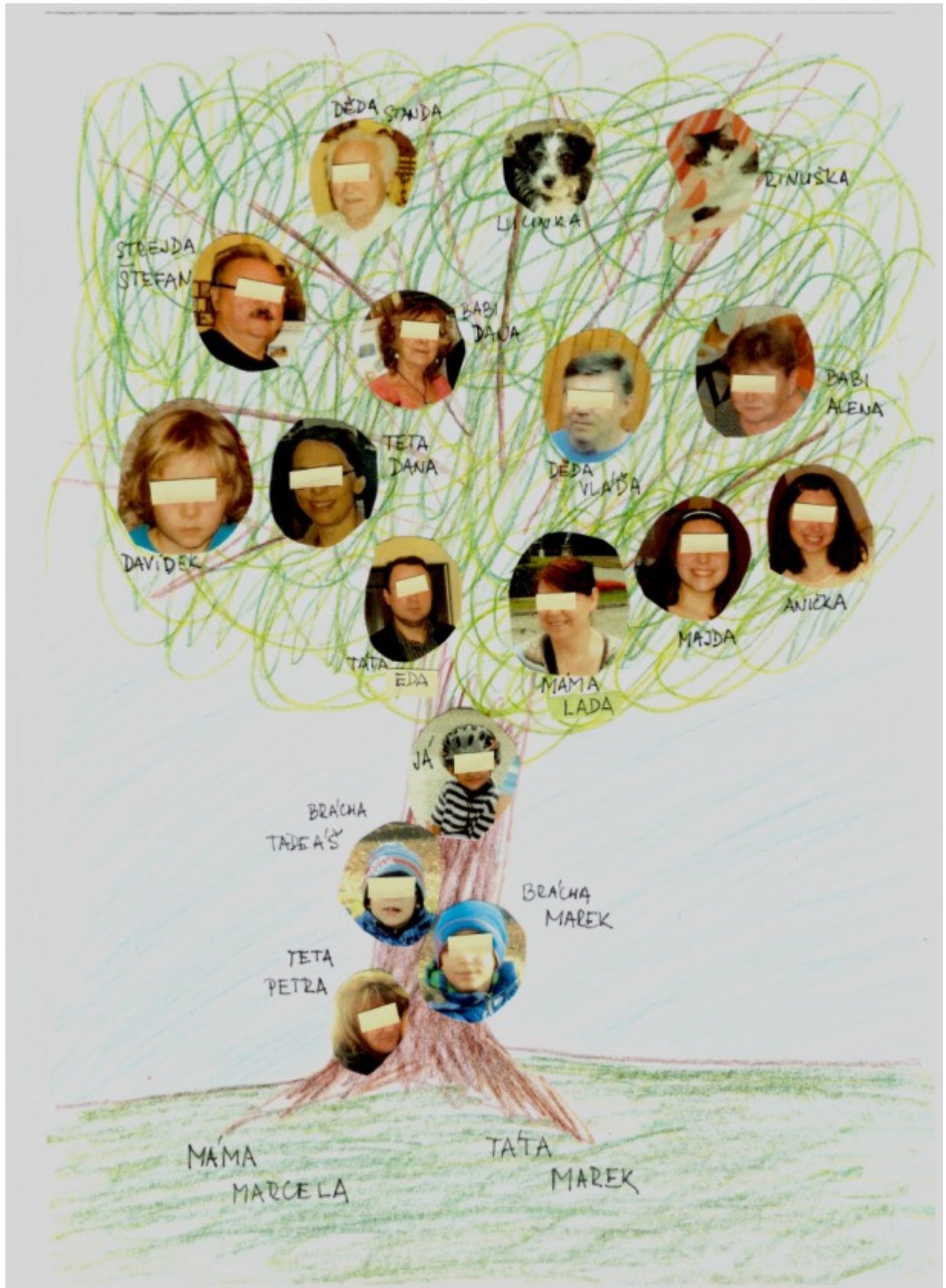
Příloha č. 9 - Kniha života - Pohádka o Kujáčkovi

POHÁDKA O KUJÁČKOVÍ

Ten tučňák byl malý a nebyl nikdo, kdo by se o něho postaral. Ležel špinavý u popelnice. Jednou ho našel hodný chlapec, jmenoval se Olík a ten tučňáček zachránil, umyl ho a dal si ho k sobě do postýlky. Dal mu jméno Kujáček a dodnes s ním každý den usíná a hlídá ho v noci, aby se nebál.

Příloha č. 11 - Kniha života - strom života

Příloha č. 12 - Shrnutí rozhovoru s pěstouny během posledního setkání

Cílem bylo zjistit, jak bezprostředně vnímají proces tvorby knihy života. Pozorují změnu v chování a emočním prožívání dítěte? Pozorují zlepšení nedávno vyhoceného vztahu mezi nimi a Otíkem?

Rozhovor lze shrnout následovně: Pěstouni jsou Alici vděční za uvedení do tvorby knihy života. Za pár sezení pozorovali zlepšení vztahu mezi nimi a Otíkem. Již vědí, jak s Otíkem na téma vlastní rodiny komunikovat. Kromě své vlastní rodiny, se Otík začal vyptávat i na podrobnosti pěstounské rodiny, jejich rodinu. Přiznávají, že v minulosti udělali několik chyb. Snažili se Otíkovi podat informace o vlastní rodině, ale i o tetě z Klokánku, která je vlastně také součástí Otíkovy rodiny tím způsobem, že se snažili jejich chování omlouvat. Díky Alici si uvědomili, že Otík potřeboval znát opravdové informace o tom, proč se jeho rodiče nebo teta z Klokánku zachovali tak, jak se zachovali. Omlouváním jen přižívovali v Otíkovi pocity viny, že za všechno může on sám. Stejně se ale snaží o Otíkově rodině mluvit hezky. Zaznamenali, že Otík se sice stále vyjadřuje o matce negativně, ale ne nenávislně. Jsou rádi, že Otík pochopil, že ho z Klokánku tetě "neukradli". Pěstoun namítá, že si na tetu už snad moc nevzpomíná, snad už na ní není našťvaný. Pěstoun říká, že dříve si Otík často vymýšlel, proč ho matka nebo teta opustily, nyní si oblíbil opravdový příběh, jak se co stalo.

Pěstouni dále pozorují, že Otík je k nim mnohem otevřenější v otázkách emocí. Stále bývá velmi impulzivní a některé pocity, zejména hněv, projevuje přehnaně, ale dokáže se o emocích s pěstouny bavit a dokonce si už přišel k pěstounce pro radu, co má dělat, aby nebyl tak rychle ze všechno našťvaný. Pěstoun neví, jak má na otázku emocí odpovědět, Otík se mu zdá stejný. Pěstouni konstatovali, že je tvorba knihy života všechny sblížila. Změny v chování pozorují následující: jsou rádi, že se Otík přestává štípat, zároveň se jim zdá malinko klidnější. Díky tvorbě knihy života se s Otíkem více sblížili a také ho více pochopili. Začali více tolerovat jeho chování a jsou trpělivější.

Pěstouni nenašli odpověď na otázku změny v sebepojetí a sebedůvěry dítěte. Momentálně vliv nepozorují.

Příloha č. 13 - Shrnutí rozhovoru s dítětem během posledního setkání

Rozhovor probíhal velmi krátce, cca 10 minut. Cílem bylo zjistit, zda tvorba knihy života napomohla kladnějšímu vnímání sebe sama a jaký má vliv na vnímání historie dítěte a jeho rodiny.

Průběh rozhovoru: Otík si znovu prohlíží knihu života. Déle se zdrží u svých fotek, jak byl miminko, řekl, že je rád, že tyto fotky má a to díky tetě z Klokánku. Prohlížíme si fotku maminky, kterou si před nedávnem přemístil z nástěnky do knihy života. Opakuji se, že je krásná a že je jí Otík podobný. Otík řekl, že jeho máma "není moc hezká" a konstatuje, že je ve vězení. Všimla jsem si ale, že tuto novu fotografii již nepoškodil. Tím rozhovor skončil, Otík: "Už se mě na nic neptej, ukážu ti, jak hraju Minecraft."

Příloha č. 14 - Náhled dotazníku

DOTAZNÍK

Vliv tvorby knihy života na dítě v pěstounské péči

Výzkum v rámci bakalářské práce na téma Budování identity dítěte v pěstounské péči. Autorka je studentkou oboru Sociální a charitativní práce Husitské teologické fakulty Univerzity Karlovy.

První část

První část dotazníku se skládá z *uzavřených otázek*, na které odpovíte podle nabídky odpovědí.

1. Považujete knihu života za užitečný nástroj, jak pomoci dítěti zpracovat jeho osobní historii?

Vyberte jednu odpověď

ano		spíše ano		nevím		spíše ne		ne
-----	--	-----------	--	-------	--	----------	--	----

2. Lze pozorovat změnu v chování dítěte v průběhu tvorby knihy života?

Vyberte jednu odpověď

ano		spíše ano		nevím		spíše ne		ne
-----	--	-----------	--	-------	--	----------	--	----

3. Lze pozorovat změnu v emočním prožívání dítěte v průběhu tvorby knihy života?

Vyberte jednu odpověď

ano		spíše ano		nevím		spíše ne		ne
-----	--	-----------	--	-------	--	----------	--	----

4. Má tvorba knihy života vliv na rozvoj sebedůvěry dítěte?

Vyberte jednu odpověď

ano		spíše ano		nevím		spíše ne		ne
-----	--	-----------	--	-------	--	----------	--	----

5. Má tvorba knihy života vliv na budování kladného sebepojetí dítěte?

Vyberte jednu odpověď

ano		spíše ano		nevím		spíše ne		ne
-----	--	-----------	--	-------	--	----------	--	----

6. Pozorujete změnu ve vnímání vlastní rodiny dítětem?

Vyberte jednu odpověď

ano		spíše ano		nevím		spíše ne		ne
-----	--	-----------	--	-------	--	----------	--	----

7. Lze pozorovat změnu v komunikaci s dítětem?

Vyberte jednu odpověď

ano		spíše ano		nevím		spíše ne		ne
-----	--	-----------	--	-------	--	----------	--	----

8. Ovlivnilo tvoření knihy života Váš vztah s dítětem?

Vyberte jednu odpověď

ano		spíše ano		nevím		spíše ne		ne
-----	--	-----------	--	-------	--	----------	--	----

9. Ovlivnilo tvoření knihy života Vaše vnímání dítěte?

Vyberte jednu odpověď

ano		spíše ano		nevím		spíše ne		ne
-----	--	-----------	--	-------	--	----------	--	----

10. Ovlivnilo tvoření knihy života klima ve Vaší rodině?

Vyberte jednu odpověď

ano		spíše ano		nevím		spíše ne		ne
-----	--	-----------	--	-------	--	----------	--	----

Druhá část

Druhá část dotazníku se skládá z *otevřených otázek*. Na otázky odpovídejte vlastními slovy.

11. Jak vnímáte proces tvorby knihy života? Uveďte, jak Vás proces tvorby ovlivnil.

--

12. Jaké jste pozorovali/pozorujete změny v chování dítěte v průběhu tvorby knihy života?

Uveďte pozorované změny.

--

13. Jaké jste pozorovali/pozorujete změny v emočním prožívání dítěte v průběhu tvorby knihy života? Uveďte pozorované změny.

--

14. Má podle Vás kniha života vliv na rozvoj sebedůvěry dítěte? Pokud ano, uveďte, jaký má tvorba knihy života vliv na sebedůvěru dítěte a jak lze tento vliv pozorovat.

15. Má podle Vás kniha života vliv na budování kladného sebepojetí dítěte? Pokud ano, jak se tento vliv na dítěti projevuje?

16. Pozorujete změnu v komunikaci s dítětem? Pokud ano, jakým způsobem změnu pozorujete? Uveďte, zda se došlo ke změně v komunikaci a popište, jak se komunikace proměnila.

17. Jakým způsobem ovlivnilo tvoření knihy života Váš vztah s dítětem? Uveďte podrobnosti.

18. Jak se proměnilo vnímání vlastní rodiny dítětem (popř. tety z Klokánku) v průběhu tvorby knihy života? Uveďte, jakým způsobem dítě rodinu vnímalo před tvorbou knihy a jakým způsobem rodinu vnímá teď.

19. Jakým způsobem ovlivnilo tvoření knihy života Váš pohled na dítě? Uved'te podrobnosti.

20. Jakým způsobem ovlivnilo tvoření knihy života klima ve Vaší rodině? Uved'te podrobnosti

Děkuji Vám za vyplnění dotazníku. Vaše odpovědi mi prosím pošlete na e-mail: xxxx@yyyy.cz

Příloha č. 15 - První část dotazníku - uzavřené otázky - odpovědi pěstounky

DOTAZNÍK

Vliv tvorby knihy života na dítě v pěstounské péči

Výzkum v rámci bakalářské práce na téma Budování identity dítěte v pěstounské péči. Autorka je studentkou oboru Sociální a charitativní práce Husitské teologické fakulty Univerzity Karlovy.

První část

První část dotazníku se skládá z uzavřených otázek, na které odpovíte podle nabídky odpovědí.

1. Považujete knihu života za užitečný nástroj, jak pomoci dítěti zpracovat jeho osobní historii?

Vyberte jednu odpověď

ano	x	spíše ano		nevím		spíše ne		ne
-----	---	-----------	--	-------	--	----------	--	----

2. Lze pozorovat změnu v chování dítěte v průběhu tvorby knihy života?

Vyberte jednu odpověď

ano		spíše ano	x	nevím		spíše ne		ne
-----	--	-----------	---	-------	--	----------	--	----

3. Lze pozorovat změnu v emočním prožívání dítěte v průběhu tvorby knihy života?

Vyberte jednu odpověď

ano		spíše ano	x	nevím		spíše ne		ne
-----	--	-----------	---	-------	--	----------	--	----

4. Má tvorba knihy života vliv na rozvoj sebedůvěry dítěte?

Vyberte jednu odpověď

ano		spíše ano		nevím	x	spíše ne		ne
-----	--	-----------	--	-------	---	----------	--	----

5. Má tvorba knihy života vliv na budování kladného sebepojetí dítěte?

Vyberte jednu odpověď

ano		spíše ano		nevím	x	spíše ne		ne
-----	--	-----------	--	-------	---	----------	--	----

6. Pozorujete změnu ve vnímání vlastní rodiny dítětem?

Vyberte jednu odpověď

ano		spíše ano		nevím	x	spíše ne		ne
-----	--	-----------	--	-------	---	----------	--	----

7. Lze pozorovat změnu v komunikaci s dítětem?

Vyberte jednu odpověď

ano		spíše ano		nevím	x	spíše ne		ne
-----	--	-----------	--	-------	---	----------	--	----

8. Ovlivnilo tvoření knihy života Váš vztah s dítětem?

Vyberte jednu odpověď

ano		spíše ano	x	nevím		spíše ne		ne
-----	--	-----------	---	-------	--	----------	--	----

9. Ovlivnilo tvoření knihy života Vaše vnímání dítěte?

Vyberte jednu odpověď

ano		spíše ano	x	nevím		spíše ne		ne
-----	--	-----------	---	-------	--	----------	--	----

10. Ovlivnilo tvoření knihy života klima ve Vaší rodině?

Vyberte jednu odpověď

ano		spíše ano	x	nevím		spíše ne		ne
-----	--	-----------	---	-------	--	----------	--	----

Příloha č. 16 - První část dotazníku - uzavřené otázky - odpovědi pěstouna

DOTAZNÍK

Vliv tvorby knihy života na dítě v pěstounské péči

Výzkum v rámci bakalářské práce na téma Budování identity dítěte v pěstounské péči. Autorka je studentkou oboru Sociální a charitativní práce Husitské teologické fakulty Univerzity Karlovy

První část

První část dotazníku se skládá z *uzavřených otázek*, na které odpovíte podle nabídky odpovědí.

1. Považujete knihu života za užitečný nástroj, jak pomoci dítěti zpracovat jeho osobní historii?

Vyberte jednu odpověď

ano	x	spíše ano		nevím		spíše ne		ne
-----	---	-----------	--	-------	--	----------	--	----

2. Lze pozorovat změnu v chování dítěte v průběhu tvorby knihy života?

Vyberte jednu odpověď

ano		spíše ano		nevím	x	spíše ne		ne
-----	--	-----------	--	-------	---	----------	--	----

3. Lze pozorovat změnu v emočním prožívání dítěte v průběhu tvorby knihy života?

Vyberte jednu odpověď

ano		spíše ano		nevím	x	spíše ne		ne
-----	--	-----------	--	-------	---	----------	--	----

4. Má tvorba knihy života vliv na rozvoj sebedůvěry dítěte?

Vyberte jednu odpověď

ano		spíše ano		nevím	x	spíše ne		ne
-----	--	-----------	--	-------	---	----------	--	----

5. Má tvorba knihy života vliv na budování kladného sebepojetí dítěte?

Vyberte jednu odpověď

ano		spíše ano		nevím	x	spíše ne		ne
-----	--	-----------	--	-------	---	----------	--	----

6. Pozorujete změnu ve vnímání vlastní rodiny dítětem?

Vyberte jednu odpověď

ano		spíše ano		nevím	x	spíše ne		ne
-----	--	-----------	--	-------	---	----------	--	----

7. Lze pozorovat změnu v komunikaci s dítětem?

Vyberte jednu odpověď

ano		spíše ano		nevím	x	spíše ne		ne
-----	--	-----------	--	-------	---	----------	--	----

8. Ovlivnilo tvoření knihy života Váš vztah s dítětem?

Vyberte jednu odpověď

ano		spíše ano	x	nevím		spíše ne		ne
-----	--	-----------	---	-------	--	----------	--	----

9. Ovlivnilo tvoření knihy života Vaše vnímání dítěte?

Vyberte jednu odpověď

ano	x	spíše ano		nevím		spíše ne		ne
-----	---	-----------	--	-------	--	----------	--	----

10. Ovlivnilo tvoření knihy života klima ve Vaší rodině?

Vyberte jednu odpověď

ano		spíše ano	x	nevím		spíše ne		ne
-----	--	-----------	---	-------	--	----------	--	----

Příloha č. 17 - První část dotazníku - uzavřené otázky - shrnutí odpovědí v tabulce

1. Považujete knihu života za užitečný nástroj, jak pomoci dítěti zpracovat jeho osobní historii?
2. Lze pozorovat změnu v chování dítěte v průběhu tvorby knihy života?
3. Lze pozorovat změnu v emočním prožívání dítěte v průběhu tvorby knihy života?
4. Má tvorba knihy života vliv na rozvoj sebedůvěry dítěte?
5. Má tvorba knihy života vliv na budování kladného sebepojetí dítěte?
6. Pozorujete změnu ve vnímání vlastní rodiny dítětem?
7. Lze pozorovat změnu v komunikaci s dítětem?
8. Ovlivnilo tvoření knihy života Váš vztah s dítětem?
9. Ovlivnilo tvoření knihy života Vaše vnímání dítěte?
10. Ovlivnilo tvoření knihy života klima ve Vaší rodině?

č. otázky	<i>ano</i>	<i>spíše ano</i>	<i>nevím</i>	<i>spíše ne</i>	<i>ne</i>
1	O				
2		L	E		
3		L	E		
4			O		
5			O		
9			O		
7			O		
8		O			
9	E	L			
10		O			

E: odpověď pěstouna Edy, *L:* Odpověď pěstounky Lady, *O:* stejná odpověď

Příloha č. 18 - Druhá část dotazníku - otevřené otázky - odpovědi pěstounky

DOTAZNÍK

Vliv tvorby knihy života na dítě v pěstounské péči

Výzkum v rámci bakalářské práce na téma Budování identity dítěte v pěstounské péči. Autorka je studentkou oboru Sociální a charitativní práce Husitské teologické fakulty Univerzity Karlovy.

Druhá část

Druhá část dotazníku se skládá z *otevřených otázek*. Na otázky odpovídejte vlastními slovy.

11. Jak vnímáte proces tvorby knihy života? Uveďte, jak Vás proces tvorby ovlivnil.

jako dobrý nástroj k tomu, aby se dítě dozvědělo více o své biologické rodině
celkově jsme začali být s dítětem více trpěliví
myslím si, že nám začal více důvěřovat a že jsme jeho situaci nezavinili

12. Jaké jste pozorovali/pozorujete změny v chování dítěte v průběhu tvorby knihy života? Uveďte pozorované změny.

častěji se chodilo ptát na věci kolem své rodiny a také na současnou naši rodinu, rodinné vazby a vztahy
byl komunikativní, zvědavý, spolupracoval, ale přitom byl a neposedný a hyperaktivní, posléze, když měl chvíli jen pro sebe tak spíše mlčenlivý nebo naopak ještě více hyperaktivní

13. Jaké jste pozorovali/pozorujete změny v emočním prožívání dítěte v průběhu tvorby knihy života? Uveďte pozorované změny.

během samotné práce byl chvílemi zamyšlený a smutný, někdy si ze všeho dělal legraci a smál se až nepřírozně hodně
s odstupem času je trochu klidnější a vymizeli sklony k sebezpoškození (předtím se štípal)

14. Má podle Vás kniha života vliv na rozvoj sebedůvěry dítěte? Pokud ano, uveďte, jaký má tvorba knihy života vliv na sebedůvěru dítěte a jak lze tento vliv pozorovat.

nevím, zda měla práce vliv na sebedůvěru, je možné, že to ještě přijde
bude to možná znatelné mezi vrstevníky

15. Má podle Vás kniha života vliv na budování kladného sebepojetí dítěte? Pokud ano, jak se tento vliv na dítěti projevuje?

nevím, zda to má vliv na kladné sebepojetí, i když se snažíte mluvit o rodičích hezky, stále je tu fakt, že dítě opustili a žijí neuspořádaným životem, což se na dítěti tak jako tak odráží, toto se pojí se sebedůvěrou a je možné, že se to odrazí na chování v kolektivu

16. Pozorujete změnu v komunikaci s dítětem? Pokud ano, jakým způsobem změnu pozorujete? Uveďte, zda se došlo ke změně v komunikaci a popište, jak se komunikace proměnila.

dítě již předtím bylo komunikativní, takže toto nepozoruji, je upovídaný stále stejně

17. Jakým způsobem ovlivnilo tvoření knihy života Váš vztah s dítětem? Uveďte podrobnosti.

Nyní již lépe chápe důvody, pro které si ho nemohla vzít tetu z klokánku k sobě i důvody, proč se o něj nestarají jeho rodiče, lépe tedy vnímá nyní nás, už nás nepodezírá, že jsme ho „ukradli“, tudíž i náš vztah se zlepšil, upevněl.

18. Jak se proměnilo vnímání vlastní rodiny dítětem (popř. tetu z Klokánku) v průběhu tvorby knihy života? Uveďte, jakým způsobem dítě rodinu vnímalo před tvorbou knihy a jakým způsobem rodinu vnímá teď?

své rodiče, hlavně matku úplně nenáviděl, nyní se k nim staví stále negativně, ale ne již nenávistně
tetu z klokánku měl vždy rád a měl dojem, že jsme ho z klokánku „ukradli“, hodně na ní vzpomínal, ale nyní již ví, že je lépe být v rodině, o čemž ho přesvědčili i sourozenci, kteří se nyní nacházejí v DD (za kterými jezdí). Pak také byl jednu chvíli na tetu našťvaný, že si ho nevzala domů ona.

19. Jakým způsobem ovlivnilo tvoření knihy života Váš pohled na dítě? Uveďte podrobnosti.

uvědomila jsem si, že to nemá v životě lehké a jak velký vliv měla předchozí výchova v zařízení ale i samotný fakt opuštění rodičem hraje stále velkou roli

20. Jakým způsobem ovlivnilo tvoření knihy života klima ve Vaší rodině? Uveďte podrobnosti

tím, že máme více trpělivosti s dítětem, je atmosféra v rodině klidnější

Příloha č. 19 - Druhá část rozhovoru - otevřené otázky - odpovědi pěstouna

DOTAZNÍK

Vliv tvorby knihy života na dítě v pěstounské péči

Výzkum v rámci bakalářské práce na téma Budování identity dítěte v pěstounské péči. Autorka je studentkou oboru Sociální a charitativní práce Husitské teologické fakulty Univerzity Karlovy.

Druhá část

Druhá část dotazníku se skládá z *otevřených otázek*. Na otázky odpovídejte vlastními slovy.

11. Jak vnímáte proces tvorby knihy života? Uveďte, jak Vás proces tvorby ovlivnil.

dítě si uvědomilo, že nyní patří do nové náhradní rodiny, ale že má ještě jednu biologickou
dítě přestalo nenávidět matku a oblíbilo si různé historky, jak se to stalo
dítě si rádo prohlíží obrázky, jak bylo malé a tím je celkově spokojenější

12. Jaké jste pozorovali/pozorujete změny v chování dítěte v průběhu tvorby knihy života? Uveďte pozorované změny.

zpočátku se dítě častěji vztekalo, trpělo výkyvem nálad a projevovalo zvýšenou hyperaktivitu
posléze bylo povídavější a hravější, ale stále dezorientované, odbíhalo často od tématu
později se dítě nechtělo o matce bavit a mlčelo nebo naopak přehnaně výskalo a provokovalo

13. Jaké jste pozorovali/pozorujete změny v emočním prožívání dítěte v průběhu tvorby knihy života? Uveďte pozorované změny.

v průběhu tvorby většinou dělal vtípky, nejčastěji o lejnách, jindy byl až depresivně smutný
po nějaké době se zklidňoval, přestával se kousat a štípat uši

14. Má podle Vás kniha života vliv na rozvoj sebedůvěry dítěte? Pokud ano, uveďte, jaký má tvorba knihy života vliv na sebedůvěru dítěte a jak lze tento vliv pozorovat.

dítě má stále nízké sebevědomí, vliv nedovedu posoudit
práce s knihou života se možná trochu kladně projevila spíše ve školním kolektivu

15. Má podle Vás kniha života vliv na budování kladného sebepojetí dítěte? Pokud ano, jak se tento vliv na dítěti projevuje?

nedovedu určit vliv knihy života na dítě, nicméně se domnívám, že neodsuzující hodnocení biologických rodičů může mít vliv na aktuální nálady dítěte, nicméně skutečnost, že dítě bylo matkou i neznámým otcem opuštěno je stále na chování dítěte patrné, což se projevuje na snížené sebedůvěře a s tím souvisejícími problémy chování v kolektivu

16. Pozorujete změnu v komunikaci s dítětem? Pokud ano, jakým způsobem změnu pozorujete? Uveďte, zda se došlo ke změně v komunikaci a popište, jak se komunikace proměnila.

komunikace se příliš nezměnila, dítě často hovoří vydatně, někdy i nesmysly, někdy vydává hlasité zvuky a tím si vynucuje pozornost

17. Jakým způsobem ovlivnilo tvoření knihy života Váš vztah s dítětem? Uveďte podrobnosti.

Dítě si uvědomilo, že má novou náhradní rodinu, ve které našlo své místo, bezpečí a jistotu. Necítí se již ohroženo dalším odmítnutím a vybájilo si důvody proč jej matka opustila a proč si jej nemohla vzít teta z Klokánku, kterou měl rád. Nyní nám více důvěřuje a myslím, že je je u nás rád.

18. Jak se proměnilo vnímání vlastní rodiny dítětem (popř. tety z Klokánku) v průběhu tvorby knihy života? Uveďte, jakým způsobem dítě rodinu vnímalo před tvorbou knihy a jakým způsobem rodinu vnímá teď.

O své mámě hovořil jako o „svini“ a její fotku počmáral a nebo do ní bodal kružítkem. Stále se k ní staví negativně, ale už se neprojevuje tak agresivně. Na tetu z Klokánku už nevzpomíná a není na ní naštvaný, že si ho nenechala. Je rád, že má rodinu a také ví, že jeho bratři se nachází v dětských domovech a že měl vlastně v životě štěstí.

19. Jakým způsobem ovlivnilo tvoření knihy života Váš pohled na dítě? Uveďte podrobnosti.

Uvědomil jsem si, že dítě prošlo už 2x odloučením a zklamáním a že pro něj nebylo lehké vybudovat si vazbu na novou rodinu.

20. Jakým způsobem ovlivnilo tvoření knihy života klima ve Vaší rodině? Uveďte podrobnosti

Klima přispělo k celkově poklidnější náladě, nyní máme s dítěte větší trpělivost.